

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Évi 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

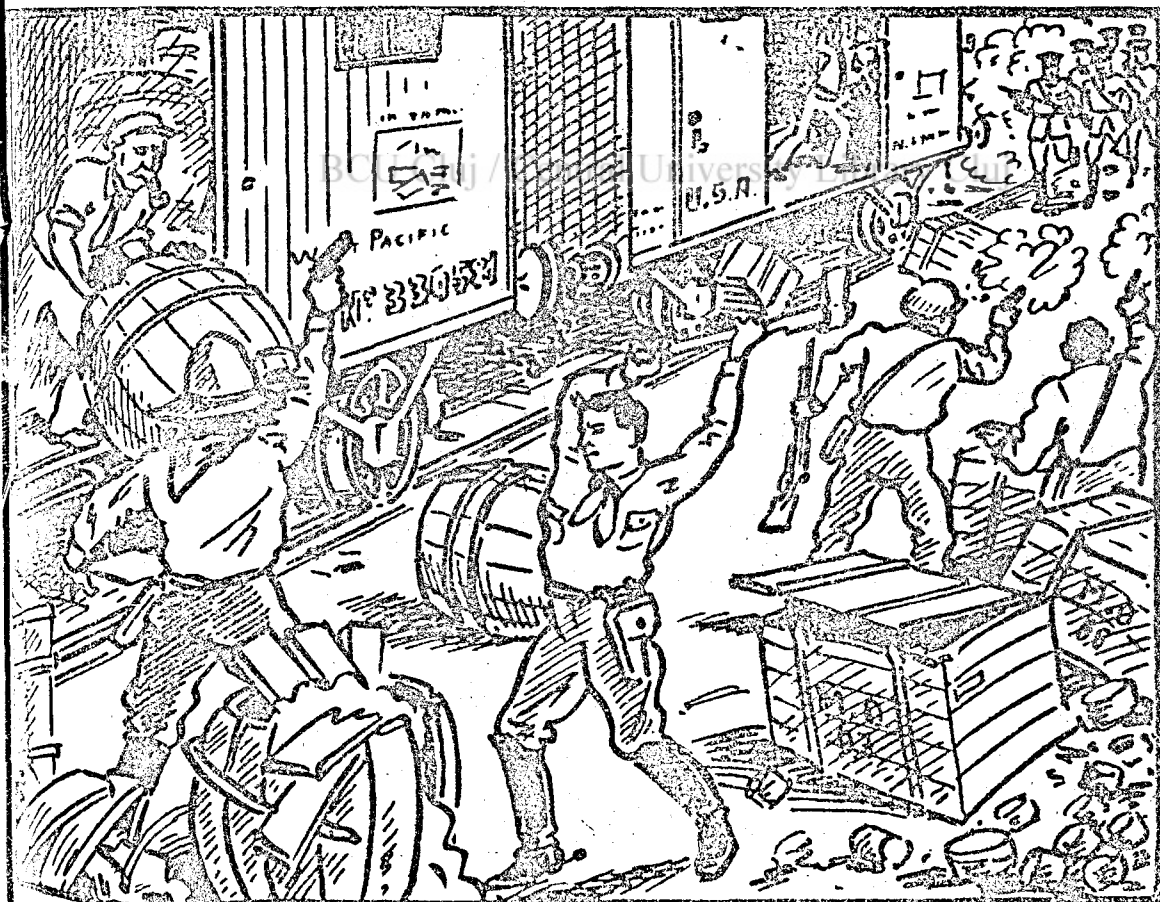
FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (v. Brasov-utca)
 5. szám.
 Megjelenik minden szerdán.

Bajok vannak Amerikában!

Innen, Európa keleti csücskéből nem könnyű ellenőrizni, mi is történik túl az Óceánon, és mi is van Amerikában? Mi már úgy tanultuk, hogy mindenkit irigyelni kell, aki a szá-

hírek érkeztek el hozzánk, hogy Amerikát elkerülte a minket annyira szorongató gazdasági válság. A boldog amerikaiak bőségben élnek és mi is részesülhetnénk a jólét áldásaiban, hogy-

Amerika polgára, mert aki az Újvilágban képes dolgozni, takarékoskodni tud, az nemcsak a kenyerét, tudja megkeresni, hanem a felesleges vagyont gyűjthet össze magának a felesleges áldásának is, félre tud tenni a rossz napokért. Pár évig még a háború után is olyan

ha az amerikai kormány meg nem tiltja a szabad bevándorlást, csak kis „kvótát“ (százalékos) állapítva meg az európai határok megváltoztatása, és az itteni állapotok folytonos rosszabbodása miatt egyre nagyobb tömegekben jelentkező kivándorlóknak.

De aztán Amerikára is kezdett a rud rájárni. Ott is megindult a bankbukás áradata, tönkrementek a betétesek, nagy kereskedőházak és gyárvállalatok omlottak össze, magukkal ragadva a kisemberek százezreit, sőt millióit. És nem kerülhették ki a szerencsétlenséget Amerika derék és józan, mindeztideig nyugodtan és jó anyagi helyzetben élő *gazdái sem*. Az amerikai nagy és kiscgazdák, az *ugynevezett farmerek*, egy szép napon — akár csak mi idehaza Erdélyben — arra ébredtek, hogy megbomlott a bevétel és kiadás közötti egyensúly. Hiába dolgoztak éjet, napot össze-téve, a termények ára egyre kisebb lett, de nem is mindig tudták eladni a feleslegüket. Magyarán mondva, *elindultak az anyagi romlás biztos útján*. De azért még nem veszítették el a fejüket, keményen nekifeküdtek a munkának, biztak abban, hogy valahogy csak rendbejönnek a dolgok.

A mult esztendőben aztán nagy fordulat-hoz érkezett el Amerika. Amerikában nincs király, hanem az államfő szerepét a négy évenként választott köztársasági elnök tölti be. Igazi nemzeti esemény Amerikában az elnök-választás. Az egész hatalmas világrészt hónapokon keresztül foglalkoztatta az a kérdés, hogy ki legyen az elnök? A jelöltek persze fűt-fát ígértek, gazdasági jólétet, adóeltörleszt, magas buzaárakat, szóval olyasfélét, mint mifelénk szokta ezt ígérni a kormánypárti képviselőjelölt. Egy *Roosevelt* (ugy kell kiolvasni: Ruzvelt) nevű híres politikust választottak meg a köztársaság elnökének s a birodalom minden polgára fellelegzett, azt remélve, hogy most minden megváltozik.

Roosevelt elnök csakugyan nem maradt féltlen. Nagyszabásu terveket dolgozott ki és azt hirdette, hogy ezeknek a megvalósítása megszünteti a nyomoruságot, a hét szük esztendőt és újra boldog Amerikát csinál a boldogtalanból. Ezeket a terveket azonban úgy próbálta megvalósítani, hogy az egyes embert, a szabad amerikai polgárt alárendelte az állambatalomnak. Nem lett volna baj, hogyha szándákait siker is koronázta volna, hogyha mindenki azt látja, hogy a bajok kezdenek megszűnni. De nem így történt. A gazdasadalom tagjait, a farmereket arra kötelezte, hogy az államnak adják át terményeiket az ál-

tala megszabott áron, ez az ár azonban rosszabb volt, mint az eddigi. Ráadásul amerikai pénz értéke is leszállott s a szegény farmerek arra ébredtek, hogy a kisebb bajból nagyobb bajba jutottak. Még megpróbálták tiltakozni az újítások ellen, munkabeszüntetéssel (sztrájkjal) fenyegetöztek, követelték, hogy az elnök kísérletezzon az infláció (pénzfelhigitással), tehát annyi pénzt nyomjon, hogy nekik is elég jusson belőle s így megtalálják a számításaikat. Mikor pedig *Roosevelt* elnök nem akarta teljesíteni kívánságait és arra sem volt válasza, amikor a szegény mébe vágták: *a bankár, az iparos és a vállalkozók követeléseit kifizették, de a gazdákra megfeledeztek, elkeseredésükben kétségbeesett lépésre szánták el magukat*.

A farmerek fegyvereket szereztek be, csapatokat alakítottak, tehát a szó szoros értelmében *háborút indítottak az állam ellen*. A háborúnak legszomorubb fajtája ez, a *polgárháború*, amikor az állampolgárok az általuk fenntartott és fizetett esendőséggel és rendőrséggel kerülnek szembe. A végső elkeseredésükben fellázadt farmerek mindenütt harcot keztek. *Ihova* államban például *megtámadták egyik vasuti állomást, szétkergették a pályaudvari alkalmazottakat, a vasuti kocsikból kihajtották a marhákat és magukkal vitték*. *Vermont* állam északi részében *megszállották az amerikai gazdaságokat és üzemeket. Északdakotában felrobbantották a hidakat és vasutvonatokat, és fegyvertűzzel kergették el a karhatalom közeledő embereit*.

Ezek a lehangoló jelenségek még ma szüntenek meg és nagy veszélyt jelentenek az államra nézve. A legszomorubb az, hogy a kétségbeesett és bizonyára lelkiismeretlen felbőszítők által is félrevezetett farmerek csak maguk alatt vágják a fát az ilyen esztelen cselekedetekkel. *Az állapotokat rombolással megjavítani nem lehet, ezt mi már a saját bőrünkön tapasztaltuk*. De az is bizonyos, hogy nemcsak a farmerek a hibásak, hanem az amerikai kormány is, amely nem úgy fogott hozzá a válságok megváltoztatásához, ahogyan kellett volna. Mert az a kormány, amely egy ország vesztésére vállalkozik, azért is felelősséggel tartozik, hogy ne kergesse bele polgárait a kétségbeesésbe. Mert a kétségbeesés, harag és kétség nagyon rossz tanácsadók.

Tanulságok.

Sokan és sokszor megírták már a Magyar Nép hasábjain is: milyen jelentős a mabsárságra, hogy mindenütt szövetkezetekbe szörüljön. Azért lényeges, mert így olcsóbban let és drágábban adhat el a gazda, vagyis rebek mellett igen nagyban hozzájárul a mabsárság gazdasági megerősödéséhez, ami pedig adnyájunknak közös vágya!

Nem akarom feleslegesen szaporítani a Elmélkedések helyett előbb inkább a költöző példát mondom el. A nyáron Udvarfymegye egyik eléggé híres és elég nagy közem is átszekereztem. Amint a falu közepe én haladok, a helyi viszonyokkal is ismerős e erősöm reá mutat egy szép házra. Majdnem eletes volt. Olyan, hogy még városba beleék. Mikor jól megnéztem, akkor mondja, g éppen most építette a zsidó boltos. Majd gbb menve megmutatta azt a rozszant kis at is, ahol a boltos 30—40 esztendön át az as pälinkát és egyebeket árulva összegyűjt t annyi pénzt, hogy a mostani oly sulyos tben építhetett uj házat magának.

Mire tanít ez az eset? Nem arra, hogy ne gyjünk szövetkezeteinket? Nem arra, hogy l még nincs, ott szövetkezetet teremtsünk? n arra, hogy okosan, ügyesen vezessük szökezeteket? Mert ugyebár, nem jobb volna ggy ez a nyereség a mi fajtabeliink köztödnék szét és azok vagyonát szaporítá. Hát nem volna jobb, ha minden gazda olán 2—3 disznóval, istállójában pedig 2—3 énnel több volna, 2—3-mal több tehén tejét litaná a szövetkezetbe, stb., stb.!

Mert gondoljunk arra is, hogy az a boltos a mi iskoláinkba járatja gyermekeit. Nem ai ujságjainkat járatja, stb., tehát közvetve dig másokat támogattunk eddig és rettenegámoltalansággal, nemtörődöm élnetetlen egel éppen magunkat gyengítjük Hozzá nem e sajtómagunkat, hanem annyi más ma- testvérünket is, hiszen, ha kevesebb gyer- és szegényebb gyermek járna iskoláinkba, tünk nehezebb azokat fenntartani; ha nem

magyar ujságokat veszünk, hány magyar nyomdász marad munka nélkül, kenyér nélküül nemcsak egymagában, hanem családjával együtt, stb. ...

Eddig szégyennek tartották, ha valamelyik falu „még egy zsidót se birt eltartani“. Most végre valahára nagyon helyesen ráeszméltek, hogy bizony helyesebb, ha sajtót magunké a bolt! Mert nemde, nem jobb, ha az évvégi ha- szonból a mi iskoláinknak is jut valami, mint- ha azt mind idegenek viszik el? Ne vegyünk mást, csak a székelykereszturi unitárius kollé- giumot. Már bizony, hogy az még ma is fenn- áll, az igen nagy részben a környékbeli unitá- rius falvak szövetkezeteinek köszönhető, me- melyek a maguk egy-kétezer leus adományaival nagy mértékben támogatják!

Hát nem jó, mint pl. a székelyderzsi, székelymuzsnai, siménfalvi szövetkezeteknél (utóbbi még aranyérmet is nyert Sepsiszent- györgyön), hogy annyi vaját szállítanak Bu- karestbe s annyi vajért mégis csak jön valami pénz onnan a szegény székelyek zsebébe? Ne vegyünk pl. csak a firtosváráljai tejszövetkeze- tet, amelyet a derék Kozma Zoltán lelkész csak nemrég alapított és mégis máris van olyan tagja, aki havonta kétezer leut is kap a szö- vetkezettől a tejéért, eltekintve attól, hogy sok gazda rájött arra, hogy jobb jobb fajta állatot tartani s azt jól táplálni? Vagy soroljam fel a Pap Zsigmond lelkész vezetése alatti énlaki szövetkezetet, amely az osztalékon és a na- gyobb mérvü jótékonykodáson kívül arra is gondol, hogy nagyobb értékü gazdasági eszkö- zöket is szerezzen be, mit a magános gazdák nem tehetnek meg? Ugy tudom, ugyanigy cse- lekedett Balázs András székelyderzsi esperes is, miért ne követhetnék mások is, máshol is ezeket a jó példákat!

Mert látjátok, kedves testvéreim, ha meg- teremtitek a magatok szövetkezetét és azt ki- tartó támogatással fenn is tartjátok, akkor va- lóban a magatok javán munkálkodtok.

Szemerjai Ferencz Sándor.

maen magyar ember jejezze jól meg,
gy a magyar egyházak biztosító intézete a

MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG"

tehat magyar köteleesség biztosítását ide átadni

székelykereszturi unitárius kollégiumot

Juhok, szarvasmarhák májmérfelybetegségei

biztosan
gyógyítja:
EGGER-féle

»»MONIL««

Glcso, megbizható, egyszerű kezelés

KÜLÖNÖS

Uj világszövetség. Amerika és a Szovjet szövetsége, ez a világpolitika legújabb nagy eseménye. Amerika és a Szovjet szoros együttműködése. Ennek az együttműködésnek nyilvánvaló a célja: Japán megfélemlítése és háttérbe szorítása. Tehát a japáni veszedelem volt az, amely a világ legszabadabb és legismeretlenebb két országát közös eljárásra, közös munkára és védelemre szorította. A dolog előzményeit lapunk olvasói is ismerik: Japán felhasználta egyrészt Kína tehetetlenségét, másrészt Oroszország szervezetenességét s folyton növekvő népessége részére új területül megszerelte Mandzsuriát és ezzel lözvetlen közelébe jutott az ázsiai birtokoknak, nem is nagyon titkolva, hogy ezekre, vagy legalább egy részükre szintén igényt tart. Ezenfelül a nemzetközi jog minden törvényének megsértésével elért sikereket megbódították a japán közvéleményt s az Oroszországon felül Amerikával és Angliával szemben is területi igényeket jelentett be. Így született meg az orosz-amerikai érdekközösség, amely most szövetséggé alakult, hogy megszerezze a fölényes uralmat a Csendes Oceánon.

Litvinov szovjet külügyminiszter utazott Amerikába e szövetség megkötésére, s ott fejedelmeknek járó fényvel fogadták. Litvinov Amerikából Londonba utazott, ami arra mutat, hogy a

kettős szövetség hármassá fog kialakulni, teljessé téve Japán elszigetelését.

A váratlanul bekövetkezett események érthető nagy izgalmat keltettek. Japánban s ez abban is megnyilvánult, hogy a japán kormány visszahívta amerikai követét, mert az semmit sem tudott ezekről a tervekről. A viszony különben is nagyon feszült Japán és Oroszország között, mert Japán hadi repülőket állítólag orosz terület felé repültek s emiatt Oroszország nagyon élesen tiltakozott a japán kormánytól területének megsértése ellen, saját katonaságának pedig arra adott parancsot, hogy az orosz területre kerülő japán repülőket löjje le.

Messze Keleten tehát nagy események vannak készülöben s ezekből kifejlődhetik a fehér és sárga fajta háborúja a világ uralmára.

Községi választások Angliában. A most lefolyt választások csak közvetett kapcsolatban vannak a politikával, mert csak a községek és városok belső kormányzatának módját döntik el. Mégis következtetést lehet vonni eredményükből az angol nemzet politikai felfogásának kialakulására is, mert ugyanazok a pártok vetekedtek, amelyek az angol politikát intézik. A községi választások eredménye a munkáspárt nagyarányú előtörése, amit azzal magyaráznak, hogy az angol közvélemény határozottan kívánja a béke megővését s ezt a kívánságát ilyen módon fejezi ki.

Nagy kémkedési per Szerbiában. Teljesen titokban lefolytatott vizsgálat után nagyszabású kémkedési ügyben tartottak tárgyalást Belgrádban. A vádlottak között szerb és horvát tisztteken kívül olasz állampolgárok is voltak, azzal a súlyos váddal terhelve, hogy két idegen állam érdekében messze elágazó kémkedést folytattak Szerbia ellen. Az ítélet a vádhoz hasonlóan súlyos: egy szerb ezredes halálra ítélték, azóta ki is végezték, a többi vádlott pedig hosszú tartamu börtönbüntetésre kapott. Ugy látszik, a látszólagos csend nagyon súlyos helyzetet borít Szerbiában.

Angol kérés Németországhoz. Az angol külügyminiszter nagy beszédben foglalkozott az európai s különösen a németországi eseményekkel, kinyilvánította, hogy csak akkor lehet biztosítani Európa békéjét, ha Anglia, Németország és Franciaország közösen munkálkodik a béke megővésén s ezért kéri Németországot, hogy térjen vissza a Népszövetségbe, mert annak keretében lehet a közömmunkának legbiztosabb sikere. Nem valószínű, hogy a felhívásnak sikere legyen, mert Németország szintén a béke megővására törekszik ugyan, de egyenlő jogot akar a magá részére s mert ezt a Népszövetségben nem kapta meg, megfogja megszerezni.

Az ifjúságért. A magyar parlamenti e hónap folyamán fogadják tárgyalni a nyugdíjtörvény módosítását, világosan abból a célból, hogy nagyobb arányú nyugdalomba helyezéssel az elhanyagozott fiataloknak pályát biztosítson. Remélik, hogy már a jövő év végéig nagymértékben meg tudják szüntetni az ifjúsági állásnélküliséget.

Mit kell tudni az új uttörvényről és az örökösödési adóról?

A Monitorul Oficial 1932. évi ápr. 22-iki számában kihirdetett uttörvény 29. cikke szerint az adózás alapjául megállapított földvédelem 3 százaléka, a házvédelem 2 százaléka, kereskedelmi és ipari jövedelmek 2½ százaléka, szabadfoglalkozásuk jövedelmének 2 százaléka fizetendő utadó címén. Minden nagykorú férfi azonban legalább 50 leit mint minimumot fizet e címen évente. *Hadirokkantok, hadiözvegyek és hadiárvaik, ha mint földmivelők, iparosok, kereskedők vagy egyéb címen bármely adókötelezettség alá esnek is, mentesek az utadó alól, ugyszintén a tényleges katonai szolgálatot teljesítő katonák is.* Mind ezek az esetleg kivetett utadó törlését a fent említett törvény 29-ik cikkében foglalt rendelkezés alapján bármikor kérhetik.

Az uttörvény módosításáról szóló és a Monitorul Oficial 1932. évi november 19-iki 272. számában kihirdetett törvény I. cikke értelmében *mentesek még a földjövdelem után a 3 százalékos utadó alól azon özvegy asszonyok, valamint azon bármelyik nemhez tartozó 60. éven felüli és 21. éven aluli lakosok, kiknek az adózás alá eső évi földjövdeleme 3000 leit nem* eszi ki.

Ugyanezen törvény III. cikke értelmében

bármely lakos, aki földjövdelem után fizet utadót, *közmunkával is megválthatja ezen kötelezettségét, ha ezen szándékát minden év első negyedében bejelenti a községi előljárásnál. A megyei tanács (Consiliul Judetean), évenként megállapítja a közmunkateljesítmények értékét napok szerint külön a kocsis napszám és külön az igás napszám után, valamint határoz afelett, hogy milyen arányban engedélyezi a közmunkákat.*

A hagyaték után járó örökösödési adó esetleges téves kiróvásának orvosláthatása érdekében közlöm azt is, hogy a Monitorul Oficial 1929. évi dec. 25-ii 288. számában kihirdetett törvény I. szakasza értelmében, *ha egyenes águ leszármazó vagy házastárs az örökös, a hagyaték csak százezer lei értéken felül esik örökösödési adó alá. Földmivelők hagyatékai, ha azokhoz három lakószobából és mellékhelyiségekből álló ház és olyan nagyságu birtok tartozik, amely utóbbi nem nagyobb az agrárreform során az igénylők részére kiosztott földilletményeknél, teljesen mentesek az örökösödési adó alól akkor is, ha értékük meghaladja a százezer leit.*

(Csikszereda).

Pál Gábor,
képviselő.

Belpolitikai hírek

Megbukott a Vajda-kormány. Vajda miniszterelnök kihallgatáson jelent meg a király előtt, hogy időszerű politikai kérdésekről beszámoljon. A kihallgatáson szóba került a belpolitikai válság kérdése és a király felvilágosításokat kért Vajda miniszterelnöktől fontos kormányzati kérdésekben. Ugyanakkor Vajda miniszterelnök nem tudta álláspontjának helyességéről meggyőzni a királyt, ezért néhány nap múlva újból meg kellett jelennie kihallgatásán a király előtt. Ezen a kihallgatáson aztán véglegesen eldőlt Vajda-kormány sorsa. Vajda miniszterelnök benyújtotta le-

mondását. A király a lemondást elfogadta és kihallgatta a vezető politikusokat az új kormány alakítására nézve. Lapunk zártakor még nem történt döntés Vajda bukását a külföldi kölesön és Románia rossz gazdasági helyzete idézték elő.

Nem engedélyezték a liberálisok felvonulását. Közöltük lapunkban, hogy a liberálisok tüntető felvonulása ellen a kormány szigorú ellenintézkedéseket fogantatosított. Sőt legújabb rendelkezéssel a nagy felvonulás megtartását a kormány nem engedélyezte.

Elkobozták a Maniu-csoport ujságját. A nemzeti-pártnak Maniu körül csoportosult tagjai új napilapot adtak ki. A lap szerkesztője Boila Zakariás képviselő,

aki a híressé vált röpiratot írta ezelőtt néhány hónappal. A Maniu-csoport ujságjának első száma nem jelenhetett meg, mert a nyomdában a kolozsvári rendőrség és állambiztonsági hivatal tisztviselői az ujságot felsőbb utasításra elkobozták. A Maniu-csoport az elkobzás ellen tiltakozott és a belügyminisztert 100 ezer lej kártérítési összeg erejéig beperelte.

Brandsch ur végleg megbukott! A szász népközösségi testületok kerületi és tagozati képviselőket választottak. Brandsch polgári szervezete nem is mert önálló listával szerepelni a választásokon, hanem „népközösség” pártjának nevezte magát erre az alkalomra, hogy ezzel megléveesse a tájékozatlanokat.

Még így is teljes vereséget szenvedett Brandsch ur! Olyan nagy kisebbségben maradt, hogy listájának egy embere sem került be a néptanácsba.

Aradon nem engedélyezték a Magyar Párt előadását. Az Országos Magyar Párt aradmegyei tagozatának közművelődési Szakosztálya előadás-sorozatot akart tartani. A sorozat keretében a magyar művelődés és történelem kimagasló egyéniségeit akarta ismertetni a hallgatósággal. Az első előadást Kara Győző kellett volna, hogy tartsa Báthory István erdélyi fejedelemről. Az előadást azonban nem lehetett megtartani, mert a prefektus azt ajánlotta, függeszték fel addig az előadás-sorozat megkezdését, míg a kitűzött programot át nem vizsgálja. A Magyar Párt aradmegyei tagozata megtette a lépéseket, hogy az előadásokat meg lehessen tartani.

Hírek

Elismerőleg nyilatkozott Károly király az erdélyi rendről és pontosságról. Károly király a kolozsvári görög keleti templom felszentelése után elismerését fejezte ki Hagioganu miniszter előtt a tapasztaltak félté. Külön megjegyzést érdemel a királynak az a kijelentése, hogy mindenütt „különleges erdélyi rendet és pontosságot” tapasztalt. Jól esik nekünk a királyi elismerés, hiszen köztudomású, hogy Erdélyben a rend a törvény, és a jog-tisztelet a az emberek felkötő alkotmányozó erejének szava.

Nyilvánosak az adókönyvek. A pénzügyminiszter elrendelte, hogy az adóhivatalok bárki kérésére kötelesek megmutatni akárkinek az adójára vonatkozó adatokat. A könyvek megmutatása iránt kérvényt kell benyújtani az adóközrözethez és a kérvényben meg kell jelölni, hogy, melyik polgártársáról óhajt a kérelmező kimutatást kapni. Ha a kérvényezőnek nincs adóhátraléka, a felvilágosítást azonnal megkapja. A pénzügyminiszternek ez a rendelete azt a célt szolgálná, hogy az adókövetések körül fennálló egyenlőtlenségek lehetőleg kiküszöbölődjenek.

Hogyan akarják elnémetesíteni a mezőpetrii magyarokat? Mezőpetriben az elmagyarosított magyarpárti svábok kérését nyújtottak be a minisztériumhoz, hogy a falu német tan nyelvű elemi iskolájában létesítsen magyar tagozatot. A minisztérium a kérés teljesítését megtagadta. Erre a mezőpetrii magyarok újabb kérvényt nyújtottak be és kérésükben előadták, hogy amennyiben a miniszter nem engedélyezi a magyar tagozat létesítését, létesítsen román nyelvű tagozatot, hogy ne kellessen gyermekeiket németül taníttatniok. A minisztérium ezt a kérést sem teljesítette. Nyilvánvaló, hogy ebben a különös intézkedésben a Gauamt keze is benne van. Azonban mégis különös, hogy a román kormány annyira a Gauamt befolyása alatt áll, hiszen Romániának határozottan előnyére vált volna, ha a minisztérium Mezőpetriben engedélyezi a román nyelvű tagozatot.

A "MAGYAR NÉP"-et terjesztetni magyar kötelesség!

Magyarország külföldi tartozásai. A külföldi hitelezőkkel folytatott tárgyalások eredménye három évi megnyugvás. Erre az időre meghosszabbították a kölcsönök visszafizetésének határidejét s addig is egészen kis összegű kamatot és törlesztést kell fizetni a tartozásokra.

Szigoru ítéletet hoztak a felsőbányai himnusz-perben. A felsőbányai róm. kath. legényegylet ellen pert indítottak államellenes izgatás címén. A per indítóaként azt hozták fel, hogy a felsőbányai Róm. kath. Legényegyletben a magyar himnusz énekelték. A szatmári törvényszék most a perben szigorú ítéletet hozott. Elrendelte a felsőbányai Róm. Kath. Legényegylet feloszlását és megbízta Anca Joan görög katolikus esperest és Cereces Ariton tanítót, hogy a feloszlató végzésnek az alapján az egylet ügyeit vegyék át és zárják le helyiségeiket. A törvényszék az ítélet indoklásában kifejti azt is, hogy dr. Czumbel Lajos plébános az egyesület elnöke május 10-én a román nemzet egyik legnagyobb ünnepén a városházán tartott beszédében hangsúlyozta a magyar nemzeti érzését és a legényegylet tagjaival a magyar himnusz énekeltette. A Legényegylet a szigorú ítéletet megfellebbezte és így az rövidesen a nagyváradi tábla elé kerül tárgyalás végett.

Vérszegények, sápadtak, étvágytalanok, legyengültek, gyakori fejfájásban szenvedők, tüdő- és mellbetegek, gyomor és bélbajban szenvedők, kérjenek ismerető füzetet a fenti betegségekről. Teljesen díjtalanul küldi: dr. gutori Földes Béla gyógyszerész és vegyészeti laboratóriuma Arad, Str. Eminescu 21.

Kihúzták a milliós főnyereményt.

Hik a szerencsés nyerők?

A „Takarékosság” részvénytársaság sorsjegy-átvétele jelent: Csütörtökön tartották meg Budapestben az osztálysorsjáték I. osztályának húzását. A szerencse olyannyira kedvezett, hogy már az első napi húzáson eldőlt az 1 milliós főnyeremény sorsa.

Az 1 milliós főnyereményt a 71.243 számú sorsjegy nyerte meg és ezt a sorsjegyet 8 db nyolcadban a „Takarékosság” adta el.

Nyolc vevője van ennek a számnak és mind nyolc vevő szegény ember, tehát a főnyeremény megint jó és megérdemelt helyre jutott. A szerencsés vevők közül kettő Kolozsváron él, az egyik egy kis árva fiú, akinek a részére a nagynénje vette a sorsjegyet és akinek férje egy kolozsvári iskolánál pedellus. A másik kolozsvári nyerő egy munkás. Két nyolcadot nyertek Bánfihunyadon. Az egyik egy szegény asszony, a másik pedig iparos.

További két nyolcad Szász-Medgyesen lett eladva. Ezek is szegény tisztességes emberek.

A „Magyar Nép” előfizetői is részesültek ebben a szerencsében. Egy nyolcadot Szatmáregye egyik falujában egy gazda, a másikat pedig Kisküküllő-vármegye egyik községében egy molnár vásárolta meg.

A szerencsés nyerők a napokban fogják nyereményeiket a „Takarékosság” főtéri adahelyiségében átvenni. Egy-egy nyolcadra 12.500 lei nyeremény esik. Ezek a nyerők 125 db befektetéssel nyerték ezt a hatalmas összeget.

A „Takarékosság” közli, hogy a szabályok értelmében a vevők neveit nem szabad közölni.

A csütörtöki napon még a következő nagyobb nyereményeket húzták ki:

10.000	lett nyert	58922	szám
50.000	"	31651	"
20.000	" nyertek	79226, 35620, 2424	szám
15.000	"	23931, 59445, 56768	"

A húzást pénteken folytatták.

Sorsjegyet még mindig lehet venni. A „Takarékosság” mindenkihez eljuttatott egy postai levélt és teljes bizalommal azt ajánlhatjuk

Maradjon

a régi jó szokásnál!

Használjon

Valódi Franck

a kávédarálóval mint
gyárjeggyel, minden-
napi tejes kávéjához!

előfizetőinknek, hogy aki még nem rendelte meg sorsjegyét még mindig beküldheti a pénzt a „Takarékosság”-hoz. Természetesen a „Takarékosság” olyan sorsjegyet fog küldeni, amelyik az I. osztályon még nem nyert és amelyik a II. osztálytól kezdve az összes húzásokon részt fog venni.

A „Takarékosság” hagyományos szerencséje most megint fényesen beigazolódt! Nála nyerték a milliós főnyereményt és ez nyolc családot tett boldoggá!

Aki a II. osztálytól kezdve részt akar venni az osztálysorsjátékban, annak:

ha nyolcadot akar venni, akkor	250	leit,
ha negyedet	500	"
ha feles sorsjegyet akar venni	1000	"

kell postautalványon a „Takarékosság”-hoz beküldeni.

Őszintén azt a tanácsot adjuk mindenkinek rendelje meg sürgősen sorsjegyét a „Takarékosság”-nál és küldje be az árát azonnal a „Takarékosság” címére, postautalványon.

szünk volt! A konverziós
megalkotása óta hirdot-
hogy adós és hitelező be-
egyezségek útján rou-
egymás között fennálló
nyukat. Tanácsunkat so-
megfogadták, voltak azon-
meg kell mondanunk
— olyanok is, akik ál-
tunkat nem tartották he-

lyesnek, sőt azzal vádoltak meg,
hogy a tőkés pártjára állot-
tunk. Mi igazságunk tudatában
nyugodtan tekintettünk az es-
emények fejlődése elé. Rövidesen
teljes mértékben igazolni fog-
ak az események álláspontunk
helyességét. A Nemzeti Bank
nyanis bizottságot küldött ki,
hogy dolgozzon ki törvényjavas-

latot a konverziós törvény mó-
dosítására. A bizottság munká-
ját befejezte és ennek alapján
a kormány törvényjavaslatot
fog terjeszteni a parlament elé.
Ez a módosítás azon az alapon
épül fel, hogy az adós és hitelező
közti meg egyezést teszi szük-
ségessé. Olyan intézkedéseket
og tartalmaz, melyek annak

nyújtanak nagyobb kedvezményeket, aki minél előbb kiegészül. Minél előbb történik a kiegészítés, annál nagyobb lesz a kedvezmény.

Nem tartjuk meg népi pári kiállításunkat. Hirdetett népművészeti és házi pári kiállításunk iránt nagy érdeklődés nyilatkozott meg Erdélyszerte. Felülően sok anyagot küldöttek be az érdekelt területek minden részéről. Sajnos mégis le kell mondanunk a kiállítás őszi megrendezéséről, mert a beküldött készítmények nagy része nem alkalmas arra, hogy kitűzött céljainkat szolgálja. Mi ugyanis azt szeretnénk volna a nagyközönség elé tárni, hogy négy-öt év alatt, mióta a mozgalmat megindítottuk, mennyit haladt, fejlődött, épült, az épült népművészetünk és házi pári. Fájdalom, a beküldött anyag igen nagyrésze nem haladásról, hanem hanyatlásról tanuskodik. Ezt egy bíráló-bizottság állapította meg, amelynek ítéletét el kell fogadnunk. Ugy látszik, hogy falvaink régi szépségeiket az eddigi kiállításokon eladták és az új dolgok készítésénél csak az üzleti haszonra tekintenek, a készítmények szépségére, jószágára, mintára, színére nem fordítanak kellő gondot. A bíráló-bizottság sajnálattal állapította meg ezt a kedvezőtlen helyzetet és miután minket sem irányítanak üzleti tekintetek, elfogadjuk a bírálók véleményét és a selejtes küldemények nagy hányadát nem állítjuk a nagyközönség elé. Az volna a helyes, hogy azok is szigorú mértéket alkalmazzanak, akik üzleti tekintetből foglalkoznak a népművészet és házi pári értékesítésével, mert általában ez a szép mozgalom is veszélyesen elbukik. Mi egyébként a beküldött anyag arra

érdemes részét a Hargita Szövetkezet értékesítő lerakatahoz juttatjuk. Itt bizonyosan sok el fog kelni a javából. Magát a kiállítást tavaszra halasztjuk, mert azt reméljük, hogy a télen szebb dolgok fognak készülni, mint amilyeneket sok helyről mostan kaptunk.

Köszönetnyilvánítás. Igen tisztelt Uralm! Nem tudom Önöknek eléggé meghálálni, hogy a Togat-tabletták rendszeres használata által meggyőződhettem arról, hogy idült rheumából teljesen kigyógyultam. Megbecsülhetetlen előnye a Togatnak, más gyógyszerekkel szemben az, hogy egyáltalában nem okoz gyomorzavarokat. Marosvásárhely, 1931. dec. 4. Szántó J.

Kiraboltak egy dunai hajót. A brailai kikötőben álldogáló egyik dunai vontató-hajóra kalózok mentek fel s az egész hajót el akarták rabolni. A hajón csak egy tengerész volt, aki szolgálatot teljesített. A kalózok megtámadták, összeverték, megsebesítették, majd megkötözték. A kikötői grancsárok észrevették a támadást és fegyvertűz alá fogták a hajót. A kalózok elmenekültek, de a hajóról sok értéket raboltak el.

Angliát elnyeli a tenger. Anglia évről-évre kisebb lesz, mert a tenger hullámai állandóan lemorzsolják partjait. Erről rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Tolnai Világlapja új száma, amely 52 nagy oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. További cikkek: Szatolzféra a földszinten, Babák világmúzeuma, Földalatti városok, A modern profétánok új állama, Hogyan készül a filmszenárium, A ifjúkatas szobrocskája stb. Ezenkívül folytatásos regény, rejtélyek, novellák és közel száz kép van a népszerű képeslapban. Ára 20 fill.

Marosvásárhelyi gyermek leza Mihály vajda tanulója. Közöltük lapunkban, hogy Mihály vajda mellé tizenegy fiút osztottak be tanulójárul és hogy a beosztottak közül egyik magyar lesz. A Mihály vajda tanulójárulának kiválasztása most megtörtént. A magyar tanulók közül Kovács Benedek marosvásárhelyi ref. kollégiumi vallásos tanuló 13 éves Iván nevű fiát választotta ki Mihály vajda tanulójárulául. Kovács Iván kitűnő tanuló és nagyon jó tornász. A napokban már Szinajába megy, hogy tanulmányait megkezdje.

Világhírességek a Délbábon. Egy sereg világhíresség nyilatkozik a "Délbáb" új számában, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Ezenkívül pompás budapesti és külföldi rádiónovellák, előadások, folytatásos regényt, egy felvonásos színdarabot, filmrecept, színházi cikkeket, pályákat és rengeteg képet talál az olvasó a Délbábon. Egy szám ára 20 fillér.

Olvasóink b. figyelmét e helyen is felhívjuk, az országszerte ismert Heinrich Franck Söhne & A. București—Braşov cég hirdetés-sorozatára.

Megkopaszodnak-e a nők? A tudósok az utóbbi időben többször nyilatkoztak arról, hogy a nők mai helyzete idővel kopaszodáshoz fog vezetni, viszont más tudósok ezt tagadják. Annyi tény, hogy a mai női hajviselet egészségesebb, mint a régi volt. A divat minden újdonságáról pompás cikkekben számol be a "Párisi Divat", amely rengeteg párizsi toaletti rezeptet közöl. Ez a jótanácsot tartalmaz a háziasszonyoknak, szabásmintát ad olvasóink, minden sora hasznos és szórakoztató. Egy szám ára 60 fillér, kaphatóval Budapest, VII, Dohány-u. 12.

Összel ültetett
Gyümölcsfák, cserjék és rózsák
biztosan megfogamzanak.

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.

Ambrosi-Fischer és Tsai R.-T.
AIUD-NAGYENYED

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Őszi szántás — jó termés!

A buza vetését befejezték már a gazdák reményességgel tekintenek a jövő évi termésre, mert a kedvező őszi időjárás mellett jól fejlődnek a vetések. Tekintettel arra, hogy az időjárás kedvező és remélni lehet, hogy még hamar nem fagy le, teljes erővel lásson mindenki a szántó területeinek felszántásához. *Az őszi szántás a leghasznosabb munka, amit gazdáink nem becsülnék eléggé.* Ha kísérleteket végeznének a gazdák aránytalanul, hogy miképpen fejlődnek a növények az őszi szántásban és hogyan fejlődnek azok, amelyeket tavaszi szántásba vetettek, hamarosan rájönnek, hogy az őszi szántás nagy előnyt jelent a tavaszi szántással szemben.

Tulajdonképpen az volna a helyes, ha senki se maradna tavaszra szántani valója. Minden a földben teremnek jó termények, melyek ősszel fel volt szántva! Sajnos, a gazdák ezt nem tudják, vagy nem akarják elismerni. Pedig saját maguknak okoznak ezáltal nagy kárt.

Különösen elítélendő az olyan gazda, aki minden munkáját bevégezve, az igás állatokat pihenteti vagy másra használja, ahelyett, hogy a tavaszi vetések alá előkészítené a talajt. Az őszi szántás nagy előnyéről bizonyára elmondták már mindenki, szükségesnek tartjuk ebben ismételtlen olvasóink emlékezetébe hozni.

Az őszi szántás első legfontosabb előnye az, hogy a télen át lehulló eső és hó beszivódik a talajba s ott elraktározódnak tavaszra és nyárra. Éghajlatunkat az jellemzi, hogy tavasszal, mikor a növényeknek a legnagyobb szükségük volna nedvességre, rendszeren száraz időjárás szokott uralkodni. Felbecsülhetetlen előnyt képvisel tehát ilyenkor a talajban elraktározott nedvesség. Az is be van bizonyítva

tudományos kísérletek alapján, hogy az őszi szántás trágyázással ér fel. A megszántott föld ugyanis télen át szétfagy, a földben levő apró ásványi részecskék szétporlanak, a vízben oldhatókká válnak és a növények felszívhatják a hasznos, tápláló sókat. Aki tehát őszi szántást végez, trágyázza a földjét.

Rá kell mutatnunk arra, hogy az őszi szántással gyomirtást is végzünk. A gyenge gyökérzettel bíró gyomok nem tudnak őszi szántás után újra gyökeret verni. Tavasszal a gyomokra nézve kedvezőbb viszonyok vannak ha ki is fordulnak a földből, könnyen gyökeret vernek és elgyomosítják a vetést. Azonban nemcsak gyomirtást végzünk az őszi szántással, hanem sok állati kártevőt pusztítunk el ezáltal, hogy a talaj felszínére juttatva azokat, életlehetőségeik megromlanak. Különböző gabonadarazsakat és futrinkákat a legjobban őszi szántás útján pusztíthatunk el. Sőt azt sem szabad elfelednünk, hogy a szántás alkalmával kikerülő egereket kiirthatjuk és így megakadályozzuk azok továbbszaporodását.

Egészen bizonyos, hogy ha a gazdáink komolyan megszivlelnék az elmondottakat és próbaképpen tavaszi vetéseiket legalább részben idén őszi szántásba vetnék, soha többet nem jutna eszükbe az, hogy tavasszal szántsanak a tavaszi vetések alá. Aki még kételkedik az őszi szántás hasznában, végezzen legalább két kis darab földön kísérletet az őszi szántás hasznára vonatkozólag.

Soha sem feleltem el, nálam egy esztendőben mikor tavaszi árpa alá nem lehetett csak részben megszántani a földet, mert hirtelen lefagyott, az árpa foltosan fejlődött. Abban a részben, ahol ősszel fel volt szántva a föld, gyönyörű szép árpa nőtt és szemmel láthatólag bővebben termett, mint azon a részen, ahol tavasszal volt megszántva alája a föld. Z.

Jól beválnak a hájiszerek. Bene András ref. tanítótól érdekes levelet kaptunk. Levelét annyira közérdekűnek tartjuk, hogy a következőkben teljes egészében leközöljük.

„Hogy a gyümölcsfa mennyire meghálálja gondozását példaképpen közlöm, hogy özv. Irinyi Istvánné irinyi gyümölcsösében ezidén egy sóvári almafa 13 mázsa és 20 kiló almát termelt, melyből 12 mázsa elsőosztályu alma lett, mázsáját 350 leiért adták el, összesen 2400 leiért. Kiket érdekel, közlöm, egy igazán olesó gyümölcsfa permetező lé leírását. Amikor a háziasszony nagymosást rendez a szappanos levet ne öntse el, de egy nagy kádban gyűjtse össze ősztől tavaszig, sőt azután is. Hatását nem veszi el, ha áll. Először permetezzünk rügyfakadás előtt, minden 100 literhez adva 2 liter petróleumot. Másodszor bimbófakadás előtt, elhagyva belőle a petróleumot, ha nincs hernyó. Ha hernyó van, úgy ismét 2 liter petróleumot adjunk hozzá s egy seprűvel jól keverjük föl. A hernyó föltétlenül elpusztul másnapra. Harmadszor virágzás után permetezzünk nygancsak szappanlével, de akkor tegyünk hozzá pár deka schweinfurti zöldet. Én megpróbáltam, sikerült. Az irinyi gazdaságban is ezzel permeteztek és igazán egészséges gyümölestermésük volt.“

Jól sikerült gazdasági kiállítás volt Kolozsváron. A kolozsvári görögkeleti templom felszentelése alkalmával Ciomac, gazdasági főfelügyelő és Török Bálint az Erdélyi Gazdasági Egyesület titkára gazdasági kiállítást rendeztek Kolozsváron. A kiállításon a magyar gazdák nagy sikerrel szerepeltek. Külön felemlítést érdemel Kicsid Géza

kajántói plebános mézkiállítás, akinek viaszból készült templomintáját a király is nagy érdeklődéssel szemlélte és megdicsérte. Baricz Barabás imecsfalvi székely gazda mézet állított ki a kiállításon azzal a kikötéssel, hogy a mézet a kiállítás után adják a király öfeliségének. A királynak felolvasták Baricz levelét és így az ajándék pontosan rendeltetési helyére jutott. Palló Imre kolozsi birtokos méhészeti kiállítása általános feltűnést keltett. A kolozsvári hóstáti gazdák

közül nagyon sokat tüntettek le aranyéremmel.

Nemzetközi baromfi kiállítás lesz Budapesten. A Baromfi-tenyésztők Országos Egyesülete nemzetközi Baromfi-, Galamb- és Házinyulkiállítást fog rendezni. A kiállításra való bejelentéseket november hó 15-ig kell megtenni. A kiállítás december hónap 6-tól december hó 11-ig lesz az országos tenyészállat vásártelepén. A kiállítás iránt általános érdeklődés nyilvánult meg külföldi tenyésztők körében. is.

Művelődési mozgalmak.

ÜNNEPELNI KÉSZÜL A CSIKSZEREDAI DAL- ÉS ZENE-EGYESÜLET. A csikszeredai dal- és zeneegyesület több évtizede fejt ki hasznos munkát. Az utóbbi időben Sarkady Elek gimnáziumi zenetanár vezetése alatt fejlődésének újabb szakaszához érkezett. A zeneegyesület most nagyszabású dal- és zene-ünnepségre készül. **REFORMÁCIÓ ÜNNEPET TARTOTTAK VÁLASZUTON.** Lélekemelő ünnepség keretében ünnepelte meg a református egyház Válaszuton a reformáció emlékűnnepét. Az ünnepségre Kolozsvárról fiatalság vonult ki. Az ünnepség tehát túlnötte a rendes kereteket és a falu s város találkozásának ünne-

pévé lett. A szép ünnepség tanubizonyosság amellett, hogy mennyi akarat és erő lakozik a falvak magyar népében. Válaszuton most például kulturházat akarnak építeni. Sajnos a gyönyörű terv megvalósításának gazdasági nehézségei vannak, pedig a kulturház óriási jelentősége tagadhatatlan, mert ott nemcsak lelkét művelhetné a magyarság, hanem gazdasági természetű és más ügyes-bajos dolgait is megbeszélgethetné. Mennyi sok drága lelkikínccsel lehetne a kulturházban közkinccsé tenni, valóságos központi erőforrást képviselne Válaszuton. A szép tervet hisszük, hogy Válaszut meg fogja valósítani, mert hiszen erre is áll az a gyönyörű mondás: „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk“!

Minden gazdasági kérdésben tanácsot ad a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

című mezőgazdasági és közigazdasági folyóirat.

Előfizetési díj egész évre 80 lej,
félévre 50 lej.

Mutatványszámokat bárkinek ingyen küld a kiadóhivatal!
Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassai-u.) 5.

VÉTESSE LE MAGÁT!

Vétesse le magát,
Édes öreg szülém!
Tisztos szép arcképét
Jaj de megbecsülném!
Be is csináltatnám
Aranyos rámába,
Tükör mellé tenném
A szobám falára.
Mindennap ott látnám
Szerető orcáját,
Mindennap rám vetné
Két szeme jóságát.

— Öreg vagyok már én,
Édes fiam, arra,
Nem is illek tán én
Arr' a cifra falra;
Meg tán le se tudnák
Az orcámat venni...
Bizony, édes fiam,
Kár megöregedni.
De hát a te szíved
Lát engemet úgy is!
De hát az én szemem
Kísér téged úgy is!

PÓSA LAJOS.

Rákóczi Ferenc hazatér.

Mig Rákóczi Ferenc a kolostorban töltötte a szeretett nővérét a bécsi Orsolya zárdá-nevelték. Thökölyné, hogy legalább egyik emekét saját szemei előtt tarthassa, maga beköltözött a zárdába, ahol a kedves nővére — jó fizetésért — lakást és ellátást szive-adtak neki.

Kollonics, hogy a hírneves Rákóczi család egészen eltörölje a föld színéről: Juliankát akarta neveltetni, — így aztán a Rákóczi birtok egészen az osztrák szerzetesrendek kezébe került volna.

A bécsi nevezetes családokban sokszor meggették a Rákóczi árvák sorsát s mikor elmulva Julianka szépséges hajadonná fejlődött, kérői akadtak, akik közül ő Aspremontot választotta.

Az esküvővel azonban várni kellett, míg Aspremont Kollonics hosszabb ideig távol lesz

Bécsből s akkor szépen megkérni Leopóld császárt, — aki jószívü, de ingatag ember volt, — hogy egyezzen bele az ifjak házasságába.

Az alkalom 1691-ben meg is jött.

Kollonicsnak Rómába kellett mennie a pápaválasztásra s nem is képzelte, hogy mig ő oda lesz, addig a gyámleánya szépen kirepül a zárdából.

Kollonicsot majd megütötte a guta, mikor haza jött Rómából s hallotta, mi történt. Dühében oly kemény szemrehányást tett a császárnak, hogy ez Aspremont grófot elfogatta és Spielberg várába záratta, Juliankát pedig a tulli apácázárdába küldte.

Most aztán Kollonics mindent elkövetett, hogy a fiatal házassokat elválassa, de ez nem sikerült, sőt Aspremont pártfogói megengesztették a császárt és kieszközölték szabadon bocsátását.

Aspremont gróf pedig megismerte a magyar nemzet ellenségeinek gaz törekvéseit s megutálva a bécsi ármánykodókat, becsületos és igaz védője lett a magyar nemzetnek és a Rákóczi családnak.

Lassanként ugyanis eljött az idő, hogy Rákóczinak többé nem volt mit tanulni a jezsuitáknál (hiszen már többet tudott a tanárainál), tehát a prágai egyetemre ment tanulmányait folytatni.

Ezalatt folyton levelezett Juliankával és sógorával Aspremont tábornokkal, akik atyafiságos, jó tanácsokat adtak neki jövőjére nézve.

Rákóczi mindinkább érezni, sejtteni kezdte hivatását és mikor Prágában is bevégezte tanulmányait, Bécsbe utazott és Kollonicsnak őszintén megmondta, hogy immár 18-ik évéhez közeledvén, apai vagyonát kézhez öhajtja venni s Juliankával testvériesen osztani kíván.

Hah! — Micsoda düh borította el erre a bibornok arcát! Fogait összeszorítva úgy látzott, mintha megrohanni akarná az ifjút.

Reszketett a haragtól. Egy ideig szóhoz sem birt jutni. Nem tudta, mit mondhasson ennek a fiatal embernek, akitől azt várta, hogy most lábaihoz borul.

Rákóczi nyílt tekintettel, egyenesen, katonásan állott a dühöngő bibornok előtt. Ugy nézett ki ez a szép fiatalember őszinte arcával és rendíthetlen nyíltságával, mintha nem a jezsuitáknál, hanem katonai iskolában nevelték volna. Hatalmas, megtermett alakjával sokkal

érettebbnek látszott, mint amennyi idős volt s egész alakja, egész lénye ezt látszott mondani: amit kívánok, ahhoz természetes jogom van, semmiféle kegyet nem kérek. Hogy eddig a kezeitek között voltam, abban nektek volt hasznok. Most érzem, hogy nagykoru vagyok s jogom van birtokaimhoz és az élethez.

A dühében reszkető Kollonics úgy érezte, hogy szétfoszlanak összes reményei, melyekért éveken át dolgozott. Talán arra is gondolt, hogy jobb lett volna eltenni láb alól ezt a rebellis fajt.

És e pillanatban ha Rákóczi valami vézna, erőtlen, elnyomorodott ifju lett volna: a bibornok úgy dobta volna ki az ajtón, mint ahogy Juliankát a kolostorba berugdosta. — De mert az erőteljes ifjuval így nem bánhatott, tehát karon ragadta és teljes erejét megfeszítve tuszkolta ki az ajtón. Beesapva azt utána, — felemelt ököllel fenyegette meg a távozót és annak hazáját: Magyarországot.

Igy lett vége a Kollonics barátságának, mely sohasem létezett.

Bármily nagy tekintélye volt is Kollonicsnak Bécsben, — mégis megígérte a császár, hogy Rákóczit mielőbb nagykorusítani fogja. De tapasztalatainak bővítése végett elrendelte, hogy menjen egy pár évre külföldre utazni.

Hosszabb utazás után erőt vett rajta a honvágy s visszatért Bécsbe, hogy a császártól nagykorusítását megnyerje. Regéc vára, Munkács vára emlékei csábitották lelkét. Nem birt annak többé ellenállani! A külföldön még jobban kezdte érezni magyarságát s szívelelke a legforróbb emlékektől telt meg.

Aki hisz az Istenben, annak el kell hinni azt is, hogy Rákóczi Ferencet az Isten őrzötte lépten-nyomon, hogy a legnagyobb életveszedelemből is sértetlenül meneküljön meg.

Neki meg kellett érnie azt az időt, amikor Istentől való küldetése szerint a magyar nemzetet szabadságharcra vezette.

Pedig hányszor volt életveszedelemben! Ifjuságának története tanuskodik erről.

Ilyen életveszedelemben ment keresztül Rákóczi akkor is, mikor olaszországi utjából télen hazatért Stájerországon és a semmeringi úton keresztül.

Abban az időben nem röbögött még vasúti vonat ezen a szédítő magas sziklaúton, sem alagutakkal nem volt átfurva a hegy, hogy ki lehessen kerülni a veszélyes pontokat.

Pokoli kínek után teljes gyógyulás

által.

Togal múltló esetben bevált szer

**Hasma | Ülőidegzsába | Ideg- és fülkés
Köszvény | Spanyolnátha | Hűlősees megbetegedés**
esetén.

Togal azonnal segít és a szívre és gyomorra teljesen ártalmatlan!

Van-e más hasonló szer, mint a Togal, melyről több mint 6000 orvosnak oly nagyszerű, írásban adott véleménye van? **NINCS!**

Togal oldja a húgysavat és így a bajt közvetlenül gyökérében támadja meg! Erősen bakteriumölő!

Nincs ennél jobb szer! Biztosan használ!

Ne kísérleteztek más hasonló szerekekkel! Mások már megtették ezt Ön helyett és ők mind Togal-t szednek most! Egy kis Togal Önt is megfogja gyógyítani. Az összes gyógyszerárakban és drogériákban. Lél 52-

Rákóczi egy stájer kalauzt fogadott, aki egy szánon előtte haladt, ő pedig szintén egy lovas szánon hajtattott a kalauz után.

Metsző hideg fogadta őket a hegyek közepében. Zord szél vágta szemközt a havat és csakhamar szuroksötét lett, csak a hó bizonytalan világossága mutatott utat a lovak előtt. A szél végre vad viharrá nőtt s oly hóvihar lett, hogy alig láthatták valamit. Így haladtak a száz öles mélységek és függő szirtek közt. A szán sokszor félig lesiklott a mélység fölé s Rákóczi érezte, hogy csak a ló testsúlya és rohanása lóditotta vissza a rendes utra járművét, de nem vesztette el hidegvérét. Mikor már egyáltalában nem látott semmit: egészen odaeresztette a gyeplőt a ló nyakára. Az a maga állati ösztöne által vezetve rohant tovább, míg kibontakoztak a veszélyes helyekről anélkül, hogy nagyobb baj érte volna őket.

Igy érkezett meg Bécsbe, ahol aztán a császártól megkapta nagykorusítását és a felbontalmazást, hogy birtokait átveheti.

Meg volt az ára ennek is, — de legalább elérte, hogy saját maga ura lett valahára.

A nagykorúsító diploma elismeri az ifjú Rákóczi „mély belátását, mely magának a teljességkorúságnak is eléggé, sőt nagyon is megelégedel.”

Ebben igaza is volt a császári oklevélnek, mert Rákóczi Ferenc rendkívül értelmes, kifejlesztett és okos fiatalember volt s 18 éves korában már 20—21 éves ifjú érettségével bírt.

Rákóczi Ferencnek, miután szabad rendelkezési jogát megkapta: első dolga volt hazatérni az édes magyar hazába.

Nagy-Sáros, Regéc, Onód, Patak, Szekes, Tokaj, Munkács vára mennyi emléket hagyott fel elméjében. Pozsonytól kezdve Munkácsig ment a fejedelmi ifju, akit Sáros vármegye örökös főispánságába azonnal beiktattak. Nagy ünnepség volt akkor Eperjesen.

De az örömmámor és ünnepélyek közt Rákóczi meglátta a nép siralmas, nyomoruít helyzetét is.

Szép birtokain egy évtized óta a császári katonaság élösködött s pusztulásnak indult ott minden.

A várak, faluk, városok, a tokaji, a hegyal-

jai gyönyörű szőlők az idegennek jövedelmeztek. Sirt a lelke, mikor ezt a pusztulást látta.

Az örömbé tehát ürm is vegyült, de a jószággal telt szívé ifju minden jót remélt s tapasztalt derék emberek tanácsát hallgatta, beleszólt megint az édes magyar beszédbe s most már csak az hiányzott, hogy megnősüljön.

Ez is szerencsésen végbe ment. Paleségül vette a hesseni választófejedelem bájos leányát, Sarolta Amáliát és családjának és hazájának kezdett élni.

De a magyar nép helyzete mind nehezebbé vált. Az idegen katonaság zsarolása határt nem ismert. Végre egyes vármegyék megtagadták a katonaság részére való forspont szolgáltatást. A forspont abból állott, hogy az utazó tisztek, német hivatalnokok és katonák számára egyik községtől a másiktig ingyen kellett kocsit, lovat szolgáltatni. Mivel pedig ez mindennapos dolog volt: a szegény népnek nagyon nehéz volt teljesíteni.

A beszálló német katonaság megtette, hogy a gazdát kidobta házából és dorbézolt, míg csak étel-ital akadt a háznál. N. J.

Próbálgató Adomak

szodálatos szerkezetet készítették a megállott sziv felélesztésére

A halál akkor következik be, amikor a sziv megszűnik dolgozni. Minden halálos betegség végeredményében azzal végződik, hogy a betegség következtében legyengült sziv felmondja a szolgálatot és a beteg meghal. Nagyon sok esetben a beteg még meg lehetne menteni, ha a szivet újból működésbe hoznák. Erre vonatkozólag már hosszú idő óta folytak kísérletek. Egyideig vegyi anyagok befecskendezésével próbáltak eredményeket elérni. A kísérletek eléggé biztalanok, azonban nem vezetnek minden esetben eredményre. Jobban a villamosságot használták fel a megállott sziv gyógyítására. Hyman amerikai mérnök olyan készüléket szerkesz-

tett, amely a megállott szivet villamosáram lökésekkel működésre serkenti. A készülék legfontosabb része egy lapos fémkorong, amit a kezelés alatt álló ember csupasz testfelületére helyeznek. A készülék másik része egy hosszú tü, amit a szivbe szurnak a bordák között. Ugy természetesen, hogy a sziv erezetét és beidegzését ne sértsék meg. Az így elhelyezett készülékbe villamosáramot vezetnek, amelyet megfelelő módon szakaszossá tesznek, hogy a szivet dobogásra készítse. A készüléket szabályozni lehet különböző gyorsaságra aszerint, hogy fiatal, középkorú, vagy öreg embert kezelnek azzal. Tudvaleg a sziv gyermekkorban ver leggyorsabban és öregkorban a leglassabban. Az új készülék szakorvosok véleménye szerint óriási jelentőségű, különösen olyan esetekben, mikor

a szervezet egyébként egészséges, azonban valami ok következtében „sziv-halál” következik be.

Nem használ a gyomornak és a beleknek a soványság divatja!

Egy newyorki kórházi főorvos, dr. Brooks megállapította, hogy a nők soványodási hóbortja a női nem elkorcsosulásához fog vezetni. Az orvos szerint a sok koplalás tönkreteszi a nők emésztőszerveit. Ez a baj át fog öröklődni az utódokra is és gyógyíthatatlan emésztési zavarok forrásává válik. A jelentős megállapítást szivleljék meg a nők!

Ki az ur a házban?

— Az én házamban én vagyok az ur.

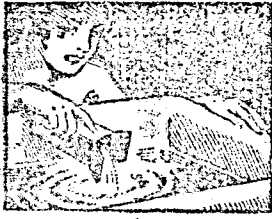
— Én is, mert özvegy vagyok uram.

Gyermek-ésszel.

— Miért hordassz fiacskám a tyukoknak fővő vizet?

— Azért, hogy főtt tojást tojjanak.

Balzsamos onlgónes furdót velem 10 percig, iz-ovot fiatalodtam utána

Az iz-ovások furdalmai, az iz-ovók ernyelisége, a furdók zsibbasága megszűnik.

S. Valéria urhély Irja Bécsből a bécsi cs. és kir. udv. gyógyszerár-
nak, mely a SZT. ROKUS LAESO
összetételét a tudomány mai állása
szerint tökéletesített:

Középkorú nő vagyok, de férjem
szerint mégis olyan, mint egy fiatal
lány. A mai gondok, a napl munka
estig kifáraszt és ez a fáradtság —
mit tegadjam — meg is látszik raj-
tam. Elutaznak pihenni? Erről szó
nem lehet, tehát megkérdeztem egy

orost, mit tegyek, hogy kélsém is
olyan friss legyen, mint magam lá-
kl-g érzem.

Írt a tanácsot kaptam: Vegyem
a legközelebbi gyógyszerárban vagy
drogériában egy csomag SZT. RO-
KUS SÓT. Ebből két letrzett evő-
kanállal szórjon egy kád meleg-
vízbe. A SZT. ROKUS SÓ a furdó-

vízet tejzerává változtatja, dusna
gyöngyös oxigént fejlesztve. Adja
át magát teljesen a balzsamos, légy
váz jótékony határának, masszírozza
magát az ujfélesztő oxigénes víz-
ben.

Amilyen mértékben a ROKUS SÓ
különleges táp- és sejtéptítő és a bőr

pórusába hatolnak, ugyanugy élve-
kölnek a bőr szövetét, az izmok ru-
zalmassádnak, a furdáságermet meg-
szűnik.

A furdóból kiforrva az egész test
kicsérölődik. Jólleső megnyugvás
fogja el. Az arc ráncos kímélnek.
Egy csodálatos éleflinidum fogja
Önt átjárni, a fiatalág nagyszerű
érzetével párosulva.

A tanácsot megfogadtam, amikor
csak lehettem, SZT. ROKUS-furdókat
veszek és mondatom, az erőtök
csodát tesz a kimerült és szomorú
fálg tagjaimmal.

Az ez az dolog egy csekélységs
kerül. Egy kis csomag 25 lot. Vezeté-
k-pv.: Rozsnyey gyógyszerár ARAD
Piaja Avram Janou.

Tanácsok

Azon előfizetőink részére, akik
bármely ügyből kifolyólag tan-
ácsra szorulnak, ezen rovatunk-
ban készségesen megadjuk a vá-
laszt. Tekintettel arra, hogy
szakértőinknek a tanácsadásért
fizetnünk kell, felkérjük olvasó-
inkat, hogy a beküldött tanács-
kérő levélhez mellékeljenek 20
lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt),
könnyebbség okáért bélyegben,
mert ennek költségeit mi nem
fedezhetjük. Ha a választ levél-
ben kívánják, ezenfelül még kül-
ön portódíj is beküldendő. Csakis
azon levelekre válaszolunk, ame-
lyekhez a 20 lejt is csatolva van.

F. L. Ugylátszik, hogy Ön nem
értette meg világosan amit la-
punkban a sorsjegyekről közöl-
tünk. Ezért tudomására hozzuk
a következőket. Az állami osz-
tályosorsjátéknál ez alkalommal
a IV-ik loteria folyik s ennek az
első huzása most történt meg 9
és 10-én. A IV-ik loteria máso-
dik huzása decemberben, a har-
madik januárban, a negyedik
februárban, az ötödik pedig
február és március hónapok meg-
felelő napjain lesz megtartva.
Tehát, ha Ön megrendelt egy
1/3-os sorsjegyet s ezért kifizet-
tett 125 lejt, ez nem azt jelenti,
hogy Ön a 125 lejjel mind az öt
huzáson keresztül játszik, ha-
nem csak az elsőn és a többi

négy huzásra meg kell ujtania a
sorsjegyet és pedig minden hu-
zás előtt 125 lejt kell beküldeni
oda, ahonnan a sorsjegyet meg-
rendelte. A sorsjegyiroda tehát
helyesen közölte Önnel a ténye-
ket s Önt emiatt semmi sérelem
nem érte, hiszen azok teljesen
szabályszerűen jártak el.

M. J. Ha városában nincsen
sónagyáruda, ennek a létesíté-
sére az engedélyt a kolozsvári

Monopol igazgatóság (Directi-
ona Monopolurilor) adja meg.
Ennek alapján forduljon kér-
sével az igazgatósághoz, azon-
ban tanácsoljuk azt is, hogy a
kérvényéhez mellékelje az ál-
lampolgársági és vagyoni hely-
zetét igazoló okmányokat, to-
vábbá csatoljon a kérvényhez a
községi előjáróság által kiállí-
tott és a vármegyei prefektúra
által jóváhagyott és láttamó-

Tanuld meg!

Mire lehet használni a bo-
róka (borsika) magot? A bo-
róka magot általánosan értéke-
sítették páltinkafőzésre. Ezenkívül
alig használják a háztartásban,
pedig nagyon sok célra felhasz-
nálható. Kiténő fűszere a már-
tásos husoknak, dísznödléskor
a pácnak ad nagyon jó ízt.
Hus füstöléskor időnként bo-
róka magot kell dobni a tűzre.
A boróka mag füstje kiténő ízt
ad a füstölt husnak. Az állat-
tenyésztő gazda a boróka mag-
ból jó gyógyszert készíthet ál-
latai számára. Köménymagot,
ánizst és úrmöt porrátorve bo-
róka mag liszttel kell összeke-
verni. A keverék kecskék, juhok
és szarvasmarhák ételébe ve-

gyitve jó hatással van az álla-
tok emésztésére. Kiténő szer az
állatok gyomor- és bélbajai el-
len. Növeli az állatoknak a be-
tegségekkel szemben való ellen-
állását. A boróka magot szá-
raz időben kell szedni és szá-
rítva kell eltartani.

Hogyan akadályozzuk meg
a krumpli kicsirázását? Ta-
vasz felé a krumpli értékét na-
gyon rontja, hogy csirázni kezd.
Ezen segíthetünk a hőveltes
módon. A megmosott krumpli
kosár vagy háló segítségével
4-5 percig fővő vízbe mártjuk.
Az ilyen krumpli sokáig eláll
és jó ízű marad. A krumpli a
kezelés után száraz és sötét
helyen kell tartani.

olyan bizonyítványt, amely igazolva legyen az, hogy a városban és környékén elsőrendű érdeke az, hogy sönagyáruda megüljön. Természetesen ugy a törvényt, valamint a többi iratokat román nyelven kell elkészíttetnie.

F. Margit. Ha az Ön vőlegénye magyar állampolgár és házasságunk megtörténte után Ön a román állampolgárságát meg akarja tartani, azon esetben az 1924. évi állampolgársági törvény 38-ik szakasza értelmében a következő módon tarthatja meg a régi állampolgárságát. A 38-ik szakasz erre vonatkozó része a következőket tartalmazza. A román állampolgárnó idegen állampolgárral kötött házassága esetében román állampolgárságát elveszíti, kivéve azon esetet, ha férje törvényei értelmében nem követi férje állampolgárságát, vagy ha házassági szerződéssel fentartotta jogát a román állampolgárságra, ennek hiányában pedig, amennyiben a házasságkötését megelőzően

vagy annak megtörténte alkalomával közjegyzői okiratban foglalt nyilatkozatban kijelenti, hogy a román állampolgárságát fenntartja. Ezért azt tanácsoljuk, hogy készíttessen egy közjegyzői okiratot, amelyben ki nyilatkoztatja, hogy férjhezmenetele dacára román állampolgárságát fenntartja. A közjegyzőt pedig kérje meg, hogy az okirat hiteles másolatát küldje be a belügyminiszteriumba, a vármegyei prefekturához, valamint a községi előjárósághoz.

M. Zs. A szű által kikezdett lát forró luggal erősen be kell mázolni. A fa jól magába szívja a lugot. Ez csak azon esetben lehet eredményes, ha a szű még nem kezdte ki nagyon a fát. Ha már nagyon elgyengítette a szű gerendákat, akkor azokat ki kell cserélni egészséges fákkal. Tanácsos a még meg nem támasztott részeket is a fenti módon forró luggal bekenni.

Id. A. Gy. Kétségtelen az, hogy a levelében közölt tények szerint Ön konverzió alá került, mint falusi kisiparos és tartozásának kifizetésére 5 évi sztoratóriumot kapott. A törvény

szerint az 1933. április 1-én fennállott tőke tartozásához csatoltnak az addigi esedékes kikötött kamatok és az így fennálló össztartozások utáni 1%-os kamatot kell Önnek 1933. december végéig kifizetnie. Tehát a kamatot fizetnie kell és pedig készpénzben, de nem visszamenőlegesen, hanem csak 1933. április 1-től kezdődőleg. Azonban vigyáznia kell, mert a kamat ki nem fizetése a törvény kedvezményeihez való jogának elvesztését vonja maga után.

J. K. Amint a küldött írásbeli kötelezvényből megállapíthatjuk, Önök követelése 1932. december 20-ról ered és így minden további nélkül peresíthető és behajtható, tekintettel arra, hogy e követelésekre a konverziós törvény nem vonatkozik. Az esakis az 1931. december 18-a előtti követelésekre vonatkozik.

G. I. Brassó. A hangyák a méhesben nemcsak azáltal tesznek kárt, hogy mézt rabolnak a méhektől, hanem azzal is, hogy állandóan nyugtalanítják a méheket. A hangyák ellen úgy kell védekezni, hogy megkeresve a hangyabolyt, ahonnan a hangyák rablótjukra elindulnak, azt megsemmisítjük. A hangyabolyban kárholos vizet fővő vizet, vagy lugot, petróleumos vizet vagy másmaró folyadékot öntünk. Igen jó hatással szokott lenni, ha a hangyabolyba egy darab élesztőt helyezünk. A hangyák nem szeretik az élesztő szagát és elhagyják a bolyt. Méhesében a bajt mindenesetre csak úgy szüntetheti meg, ha alaposan felkutatja a méhes környékén levő összes hangyabolyokat.

A szerkesztésért felelő

GYALLAY DOMOKOS

Több ezer teljesen meggyógyult munkaképes

Tüdőbefeg

igezolja kiváló hatását az OLÁH KÁROLY plebános által feltalált **Antiphysin** államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszernek. Ismertető füzetet díjlanul küld a gyógyszer készítője: OSVÁTH György, Széchenyi-1g.-Műves-Marcosvásártélyn.

Szatmárgörbe

Könyvnapdtárunk pár hét múlva megjelenik s azoknak az előfizetőinknek megküldjük teljesen ingyen, akik hátrálékaikat befizették. Aklk előfizetéseiket ez év végéig rendezték, azoknak minden további értesítés nélkül megküldjük a napdtárt, azoknak pedig, akik eddig bármely okból kifolyólag elmulasztották kiegyenlíteni hátrálékaikat, alkalmat adunk még arra, hogy a napdtárhoz még ez év folyamán hozzájuthassanak. Közöljük tehát az érdekeltekkel a következőket: A napdtárigénylők összeírását már megkezdettük, de azon előfizetőinket, akik legkésőbb f. h. 25-ig kifizetik hátrálékaikat, például felvesszük a napdtárigénylők közé s a könyvnapdtárt még az első szállítmányval, tehát ez évben elküldjük részükre. Aklk később fizetnek, csak akkor küldhetjük el a napdtárt, ha marad még készletünk s ezt is a befizetés sorrendjében. A napdtártól el is tekintve, ismétellen felszólítunk minden hátrálékost a díjak beküldésére az általunk kiküldött postautalvány felhasználásával, mert lapunk nem bírja a további hitelezést s csak azoknak küldhetünk lapot, akik előfizetéseikkel nincsenek hátrálékban.

N. K. Szatmárgörbe, Sz. A. Apahida, H. J. Mezőterem, A. B. Csikbánkfalva, L. J. Szilágybagos, M. M. Barót, G. S. Zabolá, G. M. Vámosgálfalva.

N. I. Gara Seceleanu. A kért teát címére elküldtük.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: P. G. Margitta 75, A. A. Puj 150 (r. 1933. dec. 31-ig), Cs. M. Lippa 150, N. I. Gara Seceleanu 170, özv. D. S.-né Szászrégea 120 (r. 1933. dec. 31-ig), Sz. K. Kászónujfal 155 (r. 1933. dec. 31-ig), II. F.-né Vajasd 85, F. J. Kisiratos 155, J. M. Tornya 155, F. B. Agya 155, Ö. L. Erolászi 310, K. J. Bihar-

Rendelje meg a
PÁSZTORTÚZ

szépirodalmi és művészeti képes folyóiratot

ELOFIZETESI DÍJ:

Egész évre ... 500 L. Félévre 200 L.
Negyedévre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5. szám
Kérjen mutatványszámot.

szentjános 600, N. J. Árpád 155,
P. S. Biharpüspöki 155, Id. G.
I. Belényesujlak 155, Sz. I.
Nagyszalonta 155, S. Gy. Rép-
szeg 155, L. L. Posalaka 155, Sz.
D. Csókfalva 150, K. J. Krizba
155, T. A. Gyergyóbékás 155, J.
J. Csikdánfalva 155, L. L. Va-
csárcsi 155, B. M. Gelence 85,
M. F. Bölön 155, J. B. Közdivá-
sárhely 150 (r. 1933. dec. 31-ig),
F. J. Sepsikőröspatak 305, B. A.
Sepsiszentgyörgy 155, V. L. Tor-
ja 155, Sz. B. Zalánpatak 155,
K. J. Berekszó 155, D. L. Cserna-
keresztur 305, Id. Sz. S. Maros-
ugra 155, B. S. Héderfája 150,
B. J. Bodófalva 150 lej.

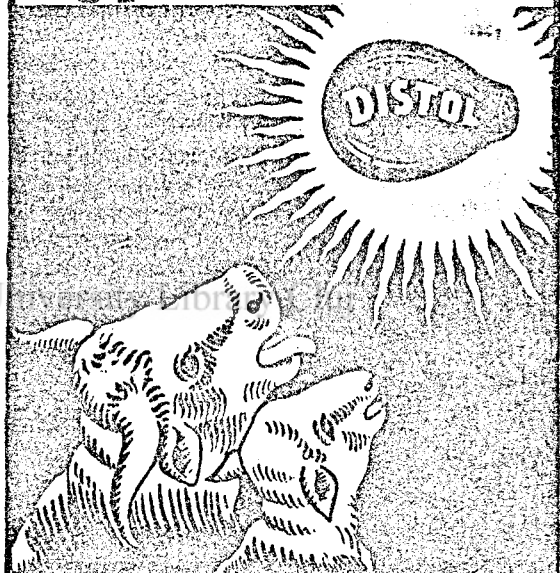
Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betű-
vel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50
lej. Állástkeresők részére 20 szóig
40 lej. Előfizetőknek minden szó
3, vastagabb betűvel 6 lej. Az
apróhirdetési díj előre fizetendő.

Gyümölcsfák őszi takarítását,
permetezését vállaljuk. Új par-
cellák befásítását is eszközöljük,
ugy Kolozsváron, mint vidéken.
Ajánlatokat „Pomologus” jelleg-
re a kiadóba kérjük.

Református tanító kertészet-
hez ért, kisfarmer s bármely
munkát szívesen vállal, állást
keres. Bene András Irina—Irina
jud. Sălaj.

Egyetlen darab

DISTOL
EXPRES

*biztosan meggyógyítja
a mételyes juhot*
Darabja 10 Lei

ÓVAKODJUNK UTÁNZATOKTÓL
KÉRJÜK MINDENÜTT A VALÓDI FEKETE
TOKOKAT EZÜSTÖS DISTOL FELIRÁSSAL
KAPHATÓ ORVÓSZERTÁRSÁGBAN ÉS DROGÉRIÁKBAN
FOLDESZAGY. FREDERIC SPODHEIM & Co.
BUCUREȘTI - DD. ELISABETA 53

„Magyar Nép”-et terjeszteni magyar kötelesség!